

hooger op wil voeren dan tot dusverre werd gedaan. Als voornaamste vertegenwoordiger van deze strooming verdient genoemd te worden de Kielsche hoogleeraar Sellin, die door de uitgave van zijne *Einleitung* in 1910 in een ernstigen strijd gewikkeld werd met zijn Haller ambtgenoot Cornill, een van de meest leidende figuren der heerschende school ³²⁾. Verschillende punten waarin het streven dezer strooming tot uiting komt, bracht ik reeds in ander verband ter sprake: de Mosaïciteit van Dekaloog en Verbondsboek, de echtheid der Messiaansche plaatsen bij de voor-exilische profeten, de ouderdom en voor een deel zelfs de Davidische oorsprong van vele Psalmen. Laat mij daaraan nog mogen toevoegen de erkenning van Gen. 14 als een vóór-Mozaïsch document ³³⁾, de aanvaarding der echtheid van Jesaja's profetie der wegvoering van Hizkia's schatten naar Babel ³⁴⁾, de twijfel aan de juistheid der splitsing van Jes. 40—66 in een Deutero- en een Trito-Jesaja ³⁵⁾, de opvoering der dateering bij enkele der kleine profeten, zooals bijvoorbeeld Joël ³⁶⁾, en, om niet meer te noemen, de eigenaardige ontwikkeling welke het Daniël-probleem doormaakt. Daarvoor vraag ik een oogenblik uwe meerdere aandacht. Het is van algemeene bekendheid hoe de oude beschuldiging van Porphyrius, dat de auteur van het boek Daniël had geleefd in den Makkabeeschen tijd en niet dan vaticinia ex eventu had bericht, in de 19e eeuw is herleefd, en hoe het tot een van de meest vaststaande resultaten der Oud-Testamentische wetenschap geworden was, dat dit boek zou ontstaan zijn in de dagen der godsdienstvervolging onder Antiochus Epiphanes (176—164 voor Chr.). Algemeen werd daarbij aangenomen dat het, in weerwil van zijn gedeeltelijk Arameeschen tekst, een kennelijke eenheid vormde ³⁷⁾. Doch in den laatsten tijd is men er toe gekomen deze prijs te geven, en daarmee, althans voor een gedeelte van het boek, weder een belangrijk hooger ouderdom aan te nemen. De eerste stap is hier gedaan door Meinhold, die het verhalend gedeelte (hoofdstuk 2—6) omstreeks het jaar 300 en het profetisch gedeelte (hoofdstuk 7—12) in den tijd van Antiochus plaatste ³⁸⁾. Al vond hij hiermede nog niet algemeen navolging ³⁹⁾, toch bereikte hij ook bij degenen die aan de eenheid en de vervaardiging onder Antiochus vasthielden, dat zij het oude standpunt